

ဟူရိုက်ကီရိုလီကဝီကွီ ၂-၂

ကျသနူ ဒီး တာ်သိပ်တာ်သီတာ်ဘျာ

တာ်သိပ်တာ်သီ

AC

တာ်တကွာ်တလီပုၤနီတဂၤ လၢကီရိုစာ်ဖိပ်
တာ်ရဲၣ်တာ်ကျဲၤအပူၤ

တာ်တကွာ်တလီပုၤနီတဂၤ လၢကီရိုစာ်ဖိပ် တာ်ရဲၣ်တာ်ကျဲၤအပူၤ

ကီရိုလီကဝီ တမၤတရီတပါ ကီရိုစာ်ဖိပ်အတာ်ရဲၣ်တာ်ကျဲၤ, သဲစးတာ်သိပ်တာ်သီ မ့တမ့ာ် တာ်သိပ်တာ်သီတာ်ဘျာ လၢအဟံယုာ် ဒီး, ဘၣ်ဆၣ်လၢအဂၤအိၣ်ဒဲး, Title IX, ESEA/ Title I, Rehabilitation Act Section 504, Title II (ပုၤအမဲရကၤဖိ က့ကွာ် တာ်မၤ) ESSA, ဒီး McKinney-Vento Act (ဖိသၣ်လၢ ဟံၣ်ယီတအိၣ်) နီတမံၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ကီရိုလီကဝီ တကွာ်တလီ အတာ်သိပ် တာ်သီသနူဒီး အတာ်ရဲၣ်တာ်ကျဲၤ ခိဖျိ သးနံၣ်, ကလုာ်န့ၣ်, ဖံးဘျုးအလွဲာ်, တာ်လၢပုၤနီအီၤ, ကလုာ်န့ၣ် အခိၣ်ထံးခိၣ်ဘိ, တာ် လီၤစၢၤလီၤသ့ၣ်, တာ်ဘူဘၣ်တာ်ဘါ, မုာ်ခါ မ့တမ့ာ် က့ကွာ် နီတခါဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

ကီရိုလီကဝီ ကကတဲာ်ကတီၤန့ၣ်တာ်လၢလံာ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤန့ၣ်လီၤ.

- ၁. တာ်သမံသမိး တာ်ဆိုးထီၣ်တာ် လၢအလၢဝဲပုၤဝဲ, လၢတာ်န့ၣ်အီၤသ့, လၢအတကွာ်မဲၣ်တာ်, လၢအဟံယုာ်ဒီး တာ်ခွဲးတာ် ယာ်လၢ ပုၤလၢအဆိုးထီၣ်တာ်အဂီၢ် ဒီး ပုၤလၢအဘၣ် တာ်ဟံတာ်ကမၣ်လၢအလီၤ အဂီၢ် လၢအကဟံဖျါထီၣ် ပုၤအုၣ်သး တဖၣ် ဒီး တာ်အုၣ်သးတဖၣ် န့ၣ်လီၤ.
- ၂. တာ်သမံသမိး တာ်ဂ့ၢ်တာ်ကျဲၤ လၢအကဲထီၣ်အသးခဲအံၤတဖၣ်ခဲလၢာ် ဒီး တာ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးယါ လၢအဘၣ်ထွဲဒီး တာ်ဆိုး ထီၣ် တာ်ကွာ်တလီတာ် အဂီၢ်အကျိၤသ့ၣ်တဖၣ်.
- ၃. တာ်ဆၢကတီၢ် လၢအလီၤတာ်လီၤဆဲး, လၢအကြၢးဝဲဘၣ်ဝဲ, လၢအတအိၣ်ဒီး တာ်မၤယံာ်မၤနီၢ်သး ဝဲတာ်ဆိုးထီၣ် တာ် သ့ၣ်တမံသးတမံ တပတီၢ်ဘၣ်တပတီၢ်အပူၤ.
- ၄. တာ်ကွဲးဘိးဘၣ်သ့ၣ်ညါလံာ်ဆူ ပၣ်တံၣ်ခဲလၢာ်အအိၣ် လၢအအိၣ်ယုာ်ဒီး တာ်ဆၢကတီၢ်လၢတာ်ဟံပနီၣ် တာ်သ့ၣ်တမံသး တမံ အစၢ မ့တမ့ာ် အလုလၢတဖၣ်အဂီၢ် ဝဲတာ်မၤအကျိၤအကျဲ တပတီၢ်ဘၣ်တပတီၢ်အဆၢကတီၢ်.
- ၅. တာ်ခွဲးတာ်ယာ်လၢ တာ်ကပတံထီၣ် တာ်ယုထံၣ်န့ၣ်တာ်အစၢ မ့တမ့ာ် တာ်ဘျီဘၣ်မၤဂ့ၢ်ထီၣ်က့ၤတာ်, မ့တမ့ာ် ခံခါလီၢ်.
- ၆. တာ်အုၣ်ကီၤတခါ လၢကီရိုလီကဝီ ကမၤလီၤတာ်ဝဲဒၣ်ဒ်သိး တာ်ကွာ်တလီအံၤ အသုတဖဲကဲထီၣ်ကဒါက့ၤလၢတဂ့ၤ ဒီး တာ်မၤဘၣ်က့ၤ ပုၤလၢတာ်ကွာ်တလီ မၤကမၣ်အီၤတဖၣ်, ဒီး
- ၇. ကျိၣ်လၢတာ်သိပ်တာ်သီသနူအပူၤ ဒီး တာ်သ့ၣ်တာ်မံသးတမံ အကျိၤအကွာ် လၢအဒုးန့ၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲလၢ တာ်ဂ့ၢ်ကျဲးစးဘျါ ရဲ တာ်ဆိုးထီၣ်တာ် မ့တမ့ာ် တာ်သ့ၣ်တမံသးတမံ လၢအတမၤအသးဒ်အလုာ်အလုာ်ညီနီၢ်အသိး တဖၣ် တကြၢးမၤယံာ် ထီၣ် ကီရိုလီကဝီ အတာ်သမံသမိး တာ်ဂ့ၢ်လၢအအိၣ်ထီၣ်အခိၣ်ထံးတဖၣ်ဘၣ် န့ၣ်လီၤ.

လၢတာ်လုၤပိာ်မၤထွဲ ကီရိုစာ်ဖိပ် တာ်သိပ်တာ်သီ ဒီး တာ်သိပ်တာ်သီတာ်ဘျာ လၢအကြၢးဝဲဘၣ်ဝဲတဖၣ်အဂီၢ်, ကွီကမံးတံာ် ဟ့ၣ်လီၤ မူဒါဆူ ကူၣ်သ့ခိၣ်အစုပူၤ ဒ်ကီရိုလီကဝီ အတာ်လုၤပိာ်မၤထွဲ တာ်သိပ်တာ်သီ ခိၣ်နာ်တဂၤအသိး လၢအကမၤဘၣ်လိာ်ဖိးဒု တာ်ရဲၣ်တာ်ကျဲၤ တာ်လုၤပိာ်မၤထွဲတာ်သိပ်တာ်သီ ယုာ်ဒီး ကီရိုစာ်ဖိပ်တာ်ရဲၣ်တာ်ကျဲၤတဖၣ်အဂီၢ် န့ၣ်လီၤ. ကူၣ်သ့ခိၣ် ဘၣ်တာ်ဆဲး ကျိးအီၤသ့ဝဲ..

Terry D. Nebelsick EdS.
Superintendent – Huron School District
150 5th St SW, Huron, SD 57350
W – 605-353-6990 C- 605-354-0050

တာ်ဆိုးထီၣ်တာ် ဘၣ်တာ်ဆုၤထီၣ်အီၤဆူ ယုာ်နါဒဲး စတုး ဝဲၤဒါး လၢကမ့ၢ်တာ်ခွဲးတာ်ယာ်အဂီၢ်—United States Office For Civil Rights,ယုာ်အဲးစံ တာ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ဝဲကျိၤ— U.S. Department of Education ဝဲ 1010 Walnut Street, Suite 320, Kansas City, Missouri 6410: လီတဲစိး (818) 268-0550; စဲးကွဲဒ်ဆုၤလံာ်:(816)268-0599; လီတဲဆဲးကျါဆဲးကျိး တာ်ပိးတာ်လီလၢ ပုၤနီတအါ အဂီၢ် (877) 521-2172; လီပရၢ.. OCR.KansasCity@ed.gov သ့ဝဲစ့ၢ်ကိး န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဆိးထီၣ်တၢ် အကျိၤအကျဲသန့

ကမံးတံၢ် အိၣ်ဒီး ကျဲသန့လီၤတၢ်လီၤဆဲး လၢအကမၤလီၤတၢ်ဝဲလၢ မိၢ်ပၢ်,ပုၤကွီၤဖိ,ကမုၢ်ၢ် တၢ်ဆိးထီၣ်တၢ်တဖၣ် လၢအဘၣ်ထွဲ လိာ်အသးဒီး ကီၢ်စၢ်ဖိၣ်အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ, သဲးစးတၢ်သိၣ်တၢ်သီ မ့တမ့ၢ် တၢ်သိၣ်တၢ်သီတၢ်ဘျၢတဖၣ်, လၢအပၢ်ယုာ်ဒီး တၢ် ဟ့ၣ် ကၣ်အကွီၢ် တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ကမံးတံၢ် တက့ၢ်တလီၤအတၢ်သိၣ်တၢ်သီသန့ဒီး အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ ခိဖျိ သးနံၣ်, ကလုာ်န့ၣ်, ဖဲးဘ့ၣ် အလွဲၢ်, တၢ်လၢပုၤန့ၣ်အိၣ်, ကလုာ်န့ၣ် အခိၣ်ထံးခိၣ်ဘိ, တၢ်လီၤစၢၤလီၤသ့ၣ်, တၢ်ဘူဘၣ်တၢ်ဘါ, မ့ၢ်ခါ မ့တမ့ၢ် က့ကွဲၣ် နီတခါ ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဆိးထီၣ်တၢ်အကျိၤအကျဲအံၤ အတၢ်ကညိၣ်မ့ၢ်ဝဲ ဒ်သိးကဟ်ဖျါထီၣ် တၢ်မၤအကျိၤအကွဲၣ် လၢတၢ်ဟ်ဖျါထီၣ် မိၢ်ပၢ်,ပုၤကွီၤဖိ, ကမုၢ်ၢ် တၢ်ဆိးထီၣ်တဖၣ် ဘၣ်ထွဲဒီး ကီၢ်စၢ်ဖိၣ်တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ တၢ်လူၤပိာ်မၤထွဲတၢ်သိၣ်တၢ်သီ ဒီး,မ့တမ့ၢ် တၢ်ကွဲၣ်တလီၤတၢ် အ ဂ့ၢ်အကျိၤတဖၣ် န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဆိးထီၣ်ထီၣ်အကျိၤအကျဲတဖၣ် ဒီး တၢ်ဆိးထီၣ်တဖၣ် လၢအဘၣ်ထွဲဒီး မ့ၢ်ခါသ့ၣ်ထံးတၢ်မၤပ ယုၤ,တၢ်မၤန့ၣ်မၤယုာ်တၢ်, ဒီး တၢ်သိၣ်လိန့ၣ်လိတၢ် ဒီး လံာ်ရဲဒီး အတၢ်ပိးတၢ်လိတဖၣ် ကဘၣ်တၢ်ဟ်ဖျါထီၣ်အိၣ်ခိဖျိဆူ ကီၢ်ရ့ၣ် လီၤကဝီၤကွီၢ် တၢ်သိၣ်တၢ်သီသန့အဂၤတခါ ဒီး တမ့ၢ်ခိဖျိ တၢ်သိၣ်တၢ်သီသန့အဝဲအံၤဘၣ် န့ၣ်လီၤ.

လၢတၢ်သိၣ်တၢ်သီသန့ဝဲအံၤအဂီၢ်, “တၢ်ဆိးထီၣ်တၢ်” အဝဲအံၤ ကဘၣ်မ့ၢ်ဝဲ လၢအထံၣ်သ့ၣ်ညါ မ့တမ့ၢ် လၢအဝဲၤအဝဲၤသီ တၢ် မၤတရီတပါ ကီၢ်စၢ်ဖိၣ်အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ, သဲးစးတၢ်သိၣ်တၢ်သီ မ့တမ့ၢ် တၢ်သိၣ်တၢ်သီတၢ်ဘျၢ (အဒိ.. ထံဖိကီၢ်ဖိတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်- Title IX, တီၤဖုၣ် ဒီး တီၤထီ တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ တၢ်မၤ- ESEA/Title I, ထံဖိကီၢ်ဖိ က့ကွဲၣ် တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ် -Rehabilitation Act Section 504, Title II (ပုၤအဝဲရကၤဖိ က့ကွဲၣ် တၢ်မၤ -Americans with Disabilities Act)ပုၤကွီၤဖိကိးဂၤဒဲး မၤန့ၣ်တၢ်သ့ တၢ်မၤ -ESSA, ဖိသုၣ်လၢဟံၣ်ယီတအိၣ် -McKinney-Vento Act (homeless children),အဂ့ၢ်အဂၤတဖၣ်) ဒီး တၢ်ကွဲၣ်တလီၤ တၢ်သိၣ် တၢ်သီသန့ ဒီး မ့တမ့ၢ် တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ ခိဖျိ သးနံၣ်, ကလုာ်န့ၣ်, ဖဲးဘ့ၣ်အလွဲၢ်, တၢ်လၢပုၤန့ၣ်အိၣ်, ကလုာ်န့ၣ် အခိၣ်ထံးခိၣ်ဘိ, တၢ်လီၤစၢၤလီၤသ့ၣ်, တၢ်ဘူဘၣ်တၢ်ဘါ, မ့ၢ်ခါ မ့တမ့ၢ် က့ကွဲၣ် တဖၣ်အယီ အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

လၢတၢ်ကဒိသဒၢ တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ လၢအဘၣ်ထွဲဒီးတၢ်ခူသ့ၣ်တဖၣ် ခဲလၢာ်အဂီၢ်, မ့ၢ်တၢ်ကလုာ်လၢတၢ်ကဘၣ်မၤထွဲအိၣ်တဘျီယီ ဒ် သိး ကွီၢ်အပုၤမၤတၢ်ဖိတဂၤဂ့ၢ်တဂၤဂ့ၢ် လၢအဒီးန့ၣ် တၢ်ဆိးထီၣ်တၢ် ကဘၣ်ဟ်ဝဲ တၢ်ဆိးထီၣ်အဝဲအံၤ ဒ်အမ့ၢ် တၢ်ခူသ့ၣ်တခါ ဒီး တၢ်ဆိးထီၣ်အဝဲန့ၣ် တၢ်တဘၣ်မၤအါထီၣ်အိၣ်မ့ၢ်ဂ့ၢ်, ဟ်ဖျါထီၣ်အိၣ်မ့ၢ်ဂ့ၢ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ပိာ်တဲသကိးအိၣ်ဒီး ပုၤအဂ့ၢ်အဂၤနီတ ဂၤဘၣ်မ့ၢ်ဂ့ၢ်န့ၣ်ဘၣ်-ထဲဒၣ် တၢ်တကဘၣ်ဒုးသ့ၣ်ညါ ပုၤလၢအကြးဝဲဘၣ်ဝဲ လၢအကဒီးန့ၣ် တၢ်ဆိးထီၣ်တဖၣ် (အဒိ.. ကွီၢ်ခိၣ်, ကူၣ်သ့ခိၣ်, ကွီၢ်ကမံးတံၢ်တဖၣ်) ဧီၤလီၤ.

ဖဲကီၢ်စၢ်ဖိၣ် တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ တၢ်လူၤပိာ်မၤထွဲတၢ်သိၣ်တၢ်သီ တၢ်ဆိးထီၣ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ကွဲၣ်တလီၤ,တၢ်မၤပယုၤ တၢ်ဆိးထီၣ် ခိဖျိ က လုာ်န့ၣ်, ဖဲးဘ့ၣ်အလွဲၢ်, ကလုာ်န့ၣ်အခိၣ်ထံးခိၣ်ဘိ, သးနံၣ် မ့တမ့ၢ် မ့ၢ်ခါ (ဟ်ယုာ်ဒီး မ့ၢ်ခါသ့ၣ်ထံးတၢ်မၤပယုၤ တၢ်ဆိးထီၣ်တ ဖၣ်) ကဘၣ်တၢ်ဟဲဆုၢ်ထီၣ်အိၣ် လီၤလီၤဆူ ကမံးတံၢ်တဂၤဂၤအအိၣ် မ့တမ့ၢ် ဆူကမံးတံၢ်ဒိတဖုအအိၣ်, ကမံးတံၢ်ဖိ မ့တမ့ၢ် က မံးတံၢ်ဒိတဖု ကဒိကန့ၣ်ပုၤလၢအဆိးထီၣ်တၢ်တဂၤ အတၢ်ဆိးထီၣ်အဂ့ၢ်အကျိၤ ဘၣ်ဆၣ် တဘၣ်မၤဝဲတၢ်နီတမံၤ မ့တမ့ၢ်လၢ တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတဖၣ် ဘၣ်ထွဲလိာ်အသးဒီး တၢ်သိၣ်တၢ်သီသန့အဝဲအံၤဘၣ် န့ၣ်လီၤ. ပုၤလၢအဟဲဆုၢ်ထီၣ် တၢ်ဆိးထီၣ် ကဘၣ် တၢ်ဒုးနဲၣ်အိၣ်ကျဲၤ ဒ်ကျိၤကျဲၤလၢအဘၣ်တၢ်ဟ်လီၤအိၣ် ဒ်လၢာ်အံၤအသိး န့ၣ်လီၤ. ကျိၤကျဲၤလၢလၢာ်အံၤ ဘၣ်တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်အိၣ် ဒ် သိးတၢ်ကမၤလီၤတၢ် နီၣ်ထီၣ်လၢအကြးဝဲဘၣ်ဝဲ လၢတၢ်ကဒိသဒၢ ပုၤလၢအဟဲဆုၢ်ထီၣ် တၢ်ဆိးထီၣ်တၢ်တဂၤ အတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ် ဒီး ပုၤမၤတၢ်ဖိလၢ အဘၣ်တၢ်ဆိးထီၣ် ထီၣ်အိၣ်တဂၤ အတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ် အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ထဲဒၣ် ဖဲပုၤလၢအဆိးထီၣ်ထီၣ်တၢ် ဒီးပုၤ မၤတၢ်ဖိ ဘျါရဲၣ်တၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲမ့ၢ်တန့ၢ်, ဒီး တၢ်ဆိးထီၣ် ဘၣ်တၢ်ဘျါရဲၣ်အိၣ်လၢ တၢ်ပၤဆုၢ်ရဲၣ်ကျဲၤတၢ်အပတီၢ် မ့ၢ်တန့ၢ်ဘၣ်အခါန့ၣ်, ကမံးတံၢ်ခိၣ်ကျိၢ် ဒီး ကမံးတံၢ်ဖိတဖၣ် ကန့ၣ်လီၤဟ်ယုာ်ဟ်ဂီၢ်ဝဲဒၣ် န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢ အဘၣ်တၢ်ဆၢတံၢ်အိၣ်လၢ တၢ်ကွဲၣ်တလီၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်မၤပယုၤ လၢအကဲထီၣ်အသးအံၤ မ့ၢ်တၢ်လၢအဘၣ်ထွဲဒီး ကလုာ်န့ၣ်,ဖဲးဘ့ၣ်အလွဲၢ်, ကလုာ်န့ၣ်အခိၣ်ထံးခိၣ်ဘိ, သးနံၣ် မ့တမ့ၢ် မ့ၢ်ခါ န့ၣ်, ကီၢ်ရ့ၣ်လီၤကဝီၤ ကဟံးထီၣ်မူဒါ လၢကဒိသ ဒၢဝဲဒ်သိး တၢ်ကွဲၣ်တလီၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်မၤပယုၤအံၤ အသုတဟဲကဲထီၣ်ကဒါက့ၤလၢအသီတဘျီ ဒီး တၢ်မၤဘၣ်က့ၤ ပုၤလၢတၢ်ကွဲၣ် တလီၤ မၤကမ့ၢ်အိၣ်တဖၣ်, ဖဲအမ့ၢ်ကြးဝဲဘၣ်ဝဲအခါ န့ၣ်လီၤ.

ပတ် ၁ . တာ်ဆိုးထီၣ် အခိၣ်ထံးခိၣ်ဘိ

A. ပုၤလၢအအိၣ်ဒီး တာ်ဆိုးထီၣ် ဘၣ်ထွဲဒီး ကိၣ်စၢဖိၣ် တာ်ရဲၣ်တာ်ကျဲၤ တာ်လူၤပိၣ်မၤထွဲတာ်သိၣ်တာ်သီ မ့တမ့ၢ် တာ်ကွၢ်တလီၤ,တာ်မၤပယွဲ တာ်ဆိုးထီၣ် ခိဖျိ ကလုာ်န့ၣ်, ဖံးဘၣ်အလွဲၢ်, ကလုာ်န့ၣ်အခိၣ်ထံးခိၣ်ဘိ, သးနံၣ် မ့တမ့ၢ် မုာ်ခွါ (လၢအပာ်ယုာ်ဒီး မုာ်ခွါသ့ၣ်ထံးတာ်မၤပယွဲ တာ်ဆိုးထီၣ်တဖၣ်)န့ၣ်, ပုၤအဝဲန့ၣ် ကဘၣ်မၤထွဲ တာ်ဆိုးထီၣ်တာ်အကျိၤအကျဲ ၆ အဖျါလၢလံာ်အံၤတဘိဘိ န့ၣ်လီၤ.

- ထံၣ်လိာ် ဒီး တာ်ပိာ်တဲသကိး တာ်သးကိာ်တာ် ယုာ်ဒီး ပုၤမၤတာ်ဖိလၢအပာ်ယုာ်လၢတာ်ဂ့ၢ်ဝဲန့ၣ်အပူၤ, မ့တမ့ၢ်
- ထံၣ်လိာ် ဒီး တာ်ပိာ်တဲသကိး တာ်သးကိာ်တာ် ယုာ်ဒီး ပုၤမၤတာ်ဖိဝဲန့ၣ် အကိၣ်ခိၣ်.

1. ပုၤဆိုးထီၣ်တာ်ဖိ မ့ၢ်ထံၣ်လိာ်တ့ၢ်အသးဒီး ပုၤမၤတာ်ဖိ ဘၣ်ဆၣ် တာ်ဆိုးထီၣ် တာ်ဂ့ၢ်တာ်ကျိၤ ဘၣ်တာ်ဘျါရဲအိၣ်မ့ၢ်တန့ၢ် ဘၣ်န့ၣ်, ပုၤဆိုးထီၣ်တာ်ဖိ ကဘၣ်ထံၣ်လိာ် ဒီး တာ်ပိာ်တဲသကိး တာ်ဆိုးထီၣ်တာ်ဂ့ၢ်တာ်ကျိၤအဝဲန့ၣ်ယုာ်ဒီး ပုၤမၤတာ်ဖိဝဲ န့ၣ်အကိၣ်ခိၣ် လၢ (၁၀)သီအတီၢ်ပူၤ ဖဲအထံၣ်လိာ်အသးဒီး ပုၤမၤတာ်ဖိ အဆၢကတီၢ် န့ၣ်လီၤ. ကိၣ်ခိၣ် ကြးမၤပဲၤလီၤ တာ်ဆိုးထီၣ်တာ် အလံာ်, Exhibit AC-E (1) န့ၣ်လီၤ. ပုၤဆိုးထီၣ်တာ်ဖိ ကဘၣ်ကွဲးစဲလီၤအမံၤ ဒီး မုာ်နံၣ်မုာ်သီ လၢလံာ် ဆိုးထီၣ်တာ်အပူၤ လၢအပာ်ဖျါထီၣ်တာ်မုာ်တာ်တီ လၢအလီၤတာ်လီၤဆဲးအဂီၢ် န့ၣ်လီၤ.

2. ပုၤဆိုးထီၣ်တာ်ဖိ မ့ၢ်စးထီၣ် တာ်ဆိုးထီၣ်တာ် အခိၣ်ထံးခိဖျိ တာ်ထံၣ်လိာ်သးဒီးကိၣ်ခိၣ်န့ၣ်, ကိၣ်ခိၣ်ကြးမၤပဲၤလီၤ တာ်ဆိုး ထီၣ်တာ်အလံာ်, Exhibit Ac-E (1) န့ၣ်လီၤ. ပုၤဆိုးထီၣ်တာ်ဖိ ကြးကွဲးစဲလီၤအမံၤ ဒီး မုာ်နံၣ်မုာ်သီ လၢလံာ်ဆိုးထီၣ်တာ် အပူၤ လၢအပာ်ဖျါထီၣ်တာ်မုာ်တာ်တီ လၢအလီၤတာ်လီၤဆဲးအဂီၢ် န့ၣ်လီၤ.

B. ဖဲ ပုၤဆိုးထီၣ်တာ်ဖိ ကွဲးစဲလီၤအမံၤ ဒီး မုာ်နံၣ်မုာ်သီ လၢတာ်ဆိုးထီၣ်အလံာ်ဝံၤန့ၣ်, ကိၣ်ခိၣ် ကြးဟ့ၣ်လီၤ တာ်ဆိုးထီၣ်အ လံာ်ကွဲးဒီးဆူ ကိၣ်ရဲၣ်လီၤကဝီၤ တာ်လူၤပိၣ်မၤထွဲတာ်သိၣ်တာ်သီ အခိၣ်အအိၣ် (ကူၣ်သ့ခိၣ်) န့ၣ်လီၤ. ကိၣ်ခိၣ် ကြးဟ့ၣ် လီၤစ့ၢ်ကိးလံာ်ကွဲးဒီးဆူ ပုၤမၤတာ်ဖိ ဒီး ကျဲၤလီၤတာ်ဆၢကတီၢ်တခါ လၢထဲဒၣ် ပုၤဆိုးထီၣ်တာ်ဖိ, ပုၤမၤတာ်ဖိ ဒီး ကိၣ်ခိၣ် ကထံာ်လိာ်အသးအဂီၢ်ခိၣ် န့ၣ်လီၤ. ဖဲတာ်အိၣ်ဖိၣ်အဆၢကတီၢ်, ကိၣ်ခိၣ်ကြးဂုာ်ကျဲးစး မၤညီထီၣ်တာ်တာ်ပိာ်တဲသကိး လၢပုၤဆိုးထီၣ်တာ်ဖိ ဒီး ပုၤမၤတာ်ဖိအဘၣ်စၢၤ ခိဖျိ ယုထံၣ်န့ၣ် တာ်ဂ့ၢ်အမ့ၢ်အတီတဖၣ် ဒီး တာ်ဆိုးထီၣ်အတာ်စံၣ်ညီၣ် ဆၢတဲာ်တဖၣ် န့ၣ်လီၤ. ၆လဲၣ်ဂ့ၢ်ဂ့ၢ်, တာ်ဂုာ်ကျဲးစး ဘျါရဲၣ်တာ်ဂ့ၢ်ကိ ယိယိဖိအကျိၤအကျဲအဝဲအံၤ တကြးမၤယံာ်ထီၣ် ကိာ် ရဲၣ်လီၤကဝီၤ အတာ်ယိထံသမံးသမံးတာ် လၢအကဲထီၣ်အသးအခိၣ်ထံးခိၣ်ဘိတဖၣ်ဘၣ် န့ၣ်လီၤ. တုၤမ့ၢ် တာ်မၤန့ၣ် လံ တာ်စံၣ်ညီၣ်ဆၢတဲာ်အစၢန့ၣ်, တာ်စံၣ်ညီၣ်ဆၢတဲာ်တာ်အစၢအဝဲန့ၣ် ကြးဘၣ်တာ်ကွဲးလီၤအိၣ်ဆူ တာ်ဆိုးထီၣ်အလံာ်အ ပူၤ န့ၣ်လီၤ. တာ်မ့ၢ်တမၤန့ၣ် တာ်စံၣ်ညီၣ်ဆၢတဲာ်တာ်အစၢဘၣ်န့ၣ်, ပုၤဆိုးထီၣ်တာ်ဖိ ဒီး မ့တမ့ၢ် ပုၤမၤတာ်ဖိ ယုထီၣ်တာ် ဆၢတဲာ်လၢ ကိၣ်ခိၣ်အအိၣ် လၢတာ်ကြးဒီးန့ၣ်တာ်ဆိုးထီၣ်အစၢ ခိဖျိ ကွဲးလီၤတာ်ယုထီၣ်လၢ တာ်ဆိုးထီၣ်တာ်အလံာ်အပူၤ သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ.

C. တာ်မ့ၢ်မၤကိၣ်ခိၣ် လၢအကမၤတာ်ဆၢတဲာ် လၢတာ်ကဒီးန့ၣ် တာ်ဆိုးထီၣ်တာ်အစၢန့ၣ်, ကိၣ်ခိၣ်အိၣ်ဒီး တာ်စိတာ်ကမီၤလၢ အ ကယိထံသ့ၣ်ညါ တာ်ဆိုးထီၣ်အဂ့ၢ်အကျိၤတဖၣ် အါဒိၣ်န့ၣ်ဒီး တာ်ဂ့ၢ်တာ်ကျိၤလၢ တာ်ဒီးန့ၣ်အိၣ်လၢ ပုၤဆိုးထီၣ်တာ်ဖိအ အိၣ်ဒီးပုၤမၤတာ်ဖိအအိၣ် ဖဲပုၤဆိုးထီၣ်တာ်ဖိ, ပုၤမၤတာ်ဖိ ဒီး ကိၣ်ခိၣ် ထံၣ်လိာ်အိၣ်ဖိၣ်သကိး တာ်ဆိုးထီၣ်တာ် အတာ်အိၣ် ဖိၣ်အဆၢကတီၢ် န့ၣ်လီၤ. ဖဲကိၣ်ခိၣ် အတာ်ယိထံသ့ၣ်ညါတာ်အဆၢကတီၢ် ပုၤဆိုးထီၣ်တာ်ဖိ ဒီး ပုၤလၢအဘၣ်တာ်ဝဲၤအာဝဲၤ သီအိၣ် ခံၣ်လိာ် အိၣ်ဒီးတာ်ခွဲးတာ်ယာ်, ဖဲတာ်ဆၢကတီၢ်လီၤဆီ, ဟ့ၣ်ထီၣ် ပုၤအုၣ်သးတဖၣ် ဒီး တာ်အုၣ်သးအဂ့ၢ်အကျိၤ တဖၣ် ဆူကိၣ်ခိၣ်အအိၣ် သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ. ကိၣ်ခိၣ် ကသမံထံ တာ်ဂ့ၢ်တာ်ကျိၤလၢ တာ်ဟ့ၣ်ထီၣ်အိၣ် သ့ၣ်တဖၣ်အံၤခဲလၢာ် ဒီး တာ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးပါခဲလၢာ် လၢအဘၣ်ထွဲဒီး တာ်ကွၢ်တလီၤတာ် မ့တမ့ၢ် တာ်မၤပယွဲတာ် အတာ်ဆိုးထီၣ်အဂ့ၢ်အကျိၤခဲလၢာ် ဒီး ကြးဟ့ၣ်ထီၣ်ကဒါက့ၤ တာ်ဆၢတဲာ် ခိဖျိလံာ်တာ်ကွဲး လၢ (၁၄သီ) အတီၢ်ပူၤ ဖဲတာ်ပတံထီၣ် တာ်ဆၢတဲာ် လၢပါရမံ တာ်ဆိုးထီၣ်တာ် အလံာ်ပူၤ ဝံၤအလီၢ်ခံ န့ၣ်လီၤ. တာ်ဆၢကတီၢ်လၢ တာ်ဟံပနီၣ်အိၣ် လၢကိၣ်ခိၣ်ကဟ့ၣ်ထီၣ်ကဒါက့ၤတာ် ဆၢတဲာ်တဖၣ် ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ် ကဘၣ်တာ်မၤယံာ်ထီၣ်အိၣ်လၢကိၣ်ခိၣ် လၢတာ်မူးတာ်ရါလၢအဂ့ၢ်အဂီၢ် ဒီး တာ်ကွဲးဘိးဘၣ် သ့ၣ်ညါ ပုၤဆိုးထီၣ်တာ်ဖိ ဒီး ပုၤမၤတာ်ဖိ န့ၣ်လီၤ. တာ်ကွဲးဘိးဘၣ်သ့ၣ်ညါ ကပာ်ဖျါထီၣ်တာ်ဂ့ၢ်တာ်ကျိၤလၢ ဘၣ်မနုၤအ ယိ တာ်မၤယံာ်ထီၣ်တာ်ဆၢကတီၢ် ဒီး မုာ်နံၣ်မုာ်သီ လၢတာ်ကပာ်ဖျါထီၣ်ကဒါက့ၤ တာ်စံၣ်ညီၣ်ဆၢတဲာ် တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤ ဆိုးထီၣ်တာ်ဖိ ဒီး ပုၤမၤတာ်ဖိ ကြးဒီးန့ၣ် လံာ်တာ်ကွဲးဘိးဘၣ်သ့ၣ်ညါ ဘၣ်ထွဲဒီး ကိၣ်ခိၣ်အတာ်ဆၢတဲာ်,တာ်စံၣ်ညီၣ်ဆၢ တဲာ်တဖၣ် န့ၣ်လီၤ.

- E. ဘဉ်သုဉ်သုဉ် ပှးဆိုးထီဉ်တံဖိ ကပတံယုကညးထီဉ် ကူဉ်သုခိဉ် အတံဆာတံတဖဉ်ဆူ ကိုကမံးတံအအိဉ် လာ (၁၀သီ)အတီပူ၊ ဖဲအဒီးန့ဉ် ကူဉ်သုခိဉ် အလံာ်တံစံဉ်ညီဉ်ဆာတံာ်ဝံအလီခံ နီပတီ ၃ အိဉ်ဟဲအသီး န့ဉ်လီ။ ကူဉ်သုခိဉ် မှာတဟ့ဉ်ထီဉ်ကဒါက့၊ တံစံဉ်ညီဉ်ဆာတံာ်အစ၊ နီတံာ်ပနီဉ်တံဆာကတီ (၁၄သီ မ့တမ့လ၊ တံမယံာ် ထီဉ်တံဆာကတီ) ဘဉ်န့ဉ်, ပှးဆိုးထီဉ်တံဖိ ပတံယုကညးထီဉ်တံဆူ ကိုကမံးတံအအိဉ် နီပတီ ၃ ဟံဖျါထီဉ်ဝဲအ သီး သုဝဲန့ဉ်လီ။
- F. ပှးမတံဖိ မှာနဲဝဲဒဉ်လ၊ ကူဉ်သုခိဉ်အတံဆာတံတဖဉ် မှာတံလ၊ အကမဉ်, အထူးထီဉ်ကမဉ်တံအခိပညီ မ့တမ့ မှာတံလ၊အတယူယံာ်လီဉ်အသးဒီး ကိုကမံးတံ အတံဘျာသနူ မ့တမ့ မ၊ဆံးလီ၊စု၊လီ၊ တံသးလီ၊ပလီာ် လ၊ပှးမ တံဖိအဂီန့ဉ်, ပှးမတံဖိ ဆိုးထီဉ် တံသုဉ်တမံသးတမံ နီ တံသုဉ်တမံသးတမံ တံသိဉ်တံသီသနူ အလံာ် ဟံဖျါ ထီဉ်ဝဲအသီး သုဝဲန့ဉ်လီ။ တံသုဉ်တမံသးတမံ အလံာ်ပတံထီဉ်အဝဲအံ၊ ကြးဘဉ်တံဟံပနီဉ်အီလ၊ ကူဉ်သုခိဉ်အပ တီ န့ဉ်လီ။

ပတီ ၃ .. ပှးဆိုးထီဉ်တံဖိ အတံပတံယုကညးထီဉ်တံဆူ ကိုကမံးတံအအိဉ်

ကျဲလ၊လံာ်သုဉ်တဖဉ်အံ၊ ကြးဘဉ်တံသုအီလ၊ တံဟံဖျါထီဉ်တံဂံာ်တံကျါ လ၊တံပတံယုကညးထီဉ် ကူဉ်သုခိဉ်အတံဆာ တံာ် လ၊အဘဉ်တံမ၊အီ၊ဖဲ ပတီ ၂အပူ၊ မ့တမ့ ကူဉ်သုခိဉ် မှာတဟံဖျါထီဉ်ကဒါက့၊ တံဆာတံာ် နီတံဆာကတီလ၊ တံဟံ ပနီဉ်အီအခါဘဉ် န့ဉ်လီ။

- A. တံပတံယုကညးထီဉ်တံဆူ ကိုကမံးတံအအိဉ် ကဘဉ်မုာ်လံာ်တံကွဲး လ၊တံသုဝဲ Exhibit AC-E (3) န့ဉ်လီ။ ပှး ဆိုးထီဉ်တံဖိ ကဘဉ်ဒုးဟံယုာ် လံာ်ဆိုးထီဉ်တံ, ကိုခိဉ်အလံာ်တံဆာတံာ် မှာဘဉ်တံဟ့ဉ်လီ၊အီ၊ဝံလံ, လံာ်ပတံယု ကညးထီဉ်တံဆူ ကူဉ်သုခိဉ်အအိဉ်, လံာ်လ၊အစံးဆာကဒါက့၊ တံပတံယုကညးထီဉ်တံ မှာအိဉ်တခါခါ, ဒီး ကူဉ်သု ခိဉ်အလံာ်တံဆာတံာ် မှာဘဉ်တံဟ့ဉ်လီ၊အီ၊ဝံလံ န့ဉ်လီ။
- B. တံပတံယုကညးထီဉ်တံ ကဘဉ်တံဆု၊ထီဉ်အီ၊ဆူ ကိုကမံးတံ အခိဉ်,ပှးပ၊လီ၊ဆုဉ်နီ၊ မ့တမ့ မှာကျါဝဲ၊ကွာ်မုဒါ ခိဉ်အအိဉ် လ၊(၁၀သီ)အတီပူ၊ ဖဲတံဒီးန့ဉ် ကူဉ်သုခိဉ် အလံာ်တံဆာတံာ်ဝံအလီခံ, မ့တမ့ လ၊(၁၀သီ)အတီပူ၊ ဖဲ တံဟံပနီဉ်တံဆာကတီလ၊ လ၊ကူဉ်သုခိဉ် ကဟ့ဉ်ထီဉ်အလံာ်တံဆာတံာ်, ဖဲအဟဲဆိတခါဂု၊တခါဂု၊ သုဝဲလီ။
- C. ဖဲကိုကမံးတံ အခိဉ်,ပှးပ၊လီ၊ဆုဉ်နီ၊ ဒီးန့ဉ် လံာ်ပတံယုကညးထီဉ်တံလ၊ ပှးဆိုးထီဉ်တံဖိအိဉ်ဝံလံန့ဉ်, လံာ်ပတံ ထီဉ်တံအကွဲးဒီး ကဘဉ်တံဟ့ဉ်လီ၊အီ၊ဆူ ပှးမတံဖိ လ၊အဟံယုာ်ဟံဂီတဂ၊အအိဉ် စု၊ကီးန့ဉ်လီ။
- D. ဖဲကိုကမံးတံ ဒီးန့ဉ်လံာ်ပတံယုကညးထီဉ်တံဝံန့ဉ်, ကိုကမံးတံ ကရဲဉ်ကျဲလီ၊ မုာ်နံ၊မုာ်သီ, တံဆာကတီ ဒီး တံ လီ၊တံကျဲ လ၊တံပတံယုကညးထီဉ်တံ ကိုဉ်ဘျီဉ်တံအိဉ်ဖိဉ် အဂီ၊န့ဉ်လီ။
- E. ကျဲလ၊လံာ်သုဉ်တဖဉ်အံ၊ ကြးမုာ်တံလ၊အကြးဝဲဘဉ် ဖဲတချးတံမ၊ တံပတံယုကညးထီဉ်တံ ကိုဉ်ဘျီဉ်တံအိဉ်ဖိဉ် လ၊ကိုကမံးတံအမဲဉ်ညါ န့ဉ်လီ။
- ၁. ကိုကမံးတံ ကဟ့ဉ်မုဟ့ဉ်ဒါဝဲ ကိုကမံးတံအကျါတဂ၊ မ့တမ့ ပှးလ၊အတမ့ကိုအပှးမတံဖိ နီအမုာ် ကိုဉ်ဘျီဉ်တံ အိဉ်ဖိဉ်ပှးဘဉ်မုဘဉ်ဒါတဂ၊အသီး န့ဉ်လီ။
- ၂. ဖဲတံပတံယုကညးထီဉ်တံ ဆူကိုကမံးတံအအိဉ်ဝံအလီခံ (၃၀သီ)န့ဉ်, ကိုကမံးတံ ကြးမ၊ဝဲ ကိုဉ်ဘျီဉ်တံအိဉ် ဖိဉ် လီ၊လီ၊ဆိဆိတခါ န့ဉ်လီ။
- ၃. ပှးဆိုးထီဉ်တံဖိ, ပှးမတံဖိ ဒီး ကူဉ်သုခိဉ် ကီးဂ၊ဖဲ အိဉ်ဒီး တံခွဲးတံယံာ်လ၊ အကယုထ၊အခါစး လ၊အကဟဲ ထီဉ် ကိုဉ်ဘျီဉ်တံအိဉ်ဖိဉ် န့ဉ်လီ။

၄. ကွဲကမ်းတံင် ကြားမာဝဲ တံင်ဖိပ်ယပ်တံင်ကလုာ် ဖဲကွီာ်ဘျီတံင်အိပ်ဖိပ်အဆာကတီာ် အခိပညီမုာ်ဝဲ တံင်ကသူလီမုာ်အူတံင် ပိးတံင်လိတခါခါ မုတမုာ် ကွီာ်ဘျီပုကွဲးနိတ်တံင် နှံလီၤ. တံင်ကွဲးနိတ်ကွဲးယါ တခါအံၤ ဒီး တံင်အုာ်သးပိးလိတခါခါ က ဘၣ်တံင်ကးတံင်ယၣ်အံၤ ဒီး ကဘၣ်အိပ်ဝဲဒီး ကွီာ်ဘျီတံင်အိပ်ဖိပ်ပုဘၣ်မူဘၣ်ဒါ တုၤလၢ တံင်ပတံယုကညးထီၣ်တံင်အ ဝဲာ်အကျိၤ ဝံၤတစုနှံလီၤ.
၅. တုၤမုာ် တံင်ဆုာ်ထီၣ် တံင်ပတံယုကညးလံနှံ, ကူၣ်သ့ခိၣ် အတံင်ဆာတံင် မုာ်ကြားဘၣ်တံင် အာ်လီၤထွဲအိၤမုာ်ဂ့ၤ, ဘိး ကဒါကွံာ်အိၤမုာ်ဂ့ၤ မတမုာ် ဘျီဘၣ်အိၤမုာ်ဂ့ၤ လၢကွီာ်ကမ်းတံင်သနကု, ဒီး မုတမုာ် ကူၣ်သ့ခိၣ်တဟ့ၣ်ထီၣ်အတံင်ဆာတံင် ဘၣ်နှံ, ကွီာ်ကမ်းတံင် ကမၤဝဲတံင်ဆာတံင် နိပါရမံ တံင်ဆိးထီၣ်တံင်အိပ်ဝဲအသိး နှံလီၤ.
၆. ဟံတံင်ခဲလၢာ် ကြားဘၣ်တံင်ဟ့ၣ်အိၤ တံင်ခွဲးတံင်ယၣ်လၢ အကကတီၤဖျါထီၣ်တံင်ဂ့ၤ, ပုၤလၢအဆိးထီၣ်တံင် ကဘၣ်တံင် ဟ့ၣ်ဆိအိၤအခွဲး, ပိာ်ထွဲထီၣ်အခံ ပုၤမၤတံင်ဖိ ဝံၤအလီၢ်ခံ ကူၣ်သ့ခိၣ် နှံလီၤ.
၇. ပုၤဆိးထီၣ်တံင်ဖိ ကြားဟံဖျါထီၣ်ဆိ အတံင်ဂ့ၤတံင်ကျိၤ, ဝံၤဒီး ပုၤမၤတံင်ဖိ ကြားဟံဖျါထီၣ် အတံင်ဂ့ၤတံင်ကျိၤတဖၣ် နှံ လီၤ. ဟံတံင်ခဲလၢာ် ကြားအိၣ်ဒီး တံင်ခွဲးတံင်ယၣ် လၢအကသံကွာ် ပုၤအဂၤတဖုအပုၤအုာ်အသး လၢတံင်သံကွာ် နှံလီၤ. ကွီာ်ဘျီတံင်အိပ်ဖိမုာ်ဒါခိၣ် ဒီး ကွီာ်ကမ်းတံင်ဖိတဖၣ် ကသံကွာ် ပုၤအုာ်သးတဖၣ် လၢတံင်သံကွာ်တဖၣ် နှံလီၤ.
၈. ဖဲပုၤဆိးထီၣ်တံင်ဖိ ဒီး ပုၤမၤတံင်ဖိ ဟံဖျါထီၣ်အတံင်ဂ့ၤတံင်ကျိၤဝံၤအလီၢ်ခံနှံ, ကူၣ်သ့ခိၣ် ကဟံဖျါထီၣ်အဂံၢ်ခိၣ်ထံး တံင်စံၣ်ညီၣ်ဆာတံင် လၢအဒုးအိၣ်ထီၣ် တံင်ပတံယုကညးထီၣ်တံင် ဖဲတံင်မုာ်ဟ့ၣ်ထီၣ်တံင် တံင်စံၣ်ညီၣ်ဆာတံင် နှံလီၤ. ပုၤ ဆိးထီၣ်တံင်ဖိ ဒီး ပုၤမၤတံင်ဖိ ကြားအိၣ်ဒီး တံင်ခွဲးတံင်ယၣ် လၢအကသံကွာ် ကူၣ်သ့ခိၣ်လၢတံင်သံကွာ်တဖၣ် နှံလီၤ. ကွီာ် ဘျီတံင်အိပ်ဖိမုာ်ဒါခိၣ် ဒီး ကမ်းတံင်ဖိတဖၣ် ကသံကွာ်စ့ၢ်ကီး ကူၣ်သ့ခိၣ်လၢတံင်သံကွာ်တဖၣ် နှံလီၤ.
၉. မုတမုာ်လၢ ပုၤအုာ်သး မုာ်ဝဲဟံတံင်လၢ တံင်ပတံယုကညးထီၣ်တံင်အဂီၢ်ဘၣ်နှံ, ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ် ပုၤအုာ်သး ဟဲထီၣ်တံင် အိပ်ဖိထဲဒၣ်လၢ တံင်ကဟံဖျါထီၣ်တံင်အုာ်သးအဂီၢ်ခိၣ် မုတမုာ်လၢ ကွီာ်ဘျီတံင်အိပ်ဖိမုာ်ဒါခိၣ် ပၤဘၣ်တံင်ဘၣ်နှံလီၤ. ပုၤအုာ်သးခဲလၢာ် ကဘၣ်ဆိၣ်လီၤအသး မုတမုာ် ကဘၣ်အာ်လီၤအိၤလီၤအသး နိ ကွီာ်ကမ်းတံင်ခိၣ်ကျါ, ပုၤပၤလီၢ်ဆုာ် နီၤ, ကွီာ်ဘျီတံင်အိပ်ဖိမုာ်ဒါခိၣ် မုတမုာ် ပုၤတဂၤဂၤလၢ အဘၣ်တံင်ဟ့ၣ်စိဟ့ၣ်ကမိၤအိၤလၢ တံင်သိၣ်တံင်သိ ထုးစုနဲၣ် ကျဲအိၤအသိး နှံလီၤ.
၁၀. ကွီာ်ဘျီတံင်အိပ်ဖိမုာ်ဒါခိၣ် ကမၤနီၣ်မၤယါ တံင်အုာ်သးသ့ၣ်တဖၣ်အံၤခဲလၢာ် နှံလီၤ. ကွီာ်ဘျီတံင်အိပ်ဖိမုာ်ဒါခိၣ် က ဟံပနီၣ် တံင်အုာ်သးလၢ အတဒုးအိၣ်ထီၣ်တံင်အသူအသၣ် မုတမုာ် တံင်အုာ်သးလၢ တံင်စံးဝံၤစံးကွၢ်အိၤတဖၣ် နှံလီၤ. တံင်အုာ်သး အတံင်သိၣ်တံင်သိ လၢတံင်ကဘၣ်လူၤပိာ်မၤထွဲအိၤ ယံးယံးနှံ တအိၣ်နီတမံၤဘၣ်. Moran V. Rapid City Area School Dist., 281 N.W. 2d 595.602 (S.D. 1979) (ကွီာ်အံၤ (ကွီာ်ကမ်းတံင် ကွီာ်ဘျီတံင်အိပ်ဖိ ဘၣ်ထွဲဒီး ကွီာ်သရၣ် တံင်အာ်လီၤအိၤလီၤလိာ်သး တဘၣ်တံင်တုၤလိာ်လၢအိၤ) တဟ့ၣ်လီၤတံင်ကလုာ် မုတမုာ် တလီၢ်ဘၣ် လၢတံင်ကလူၤပိာ်မၤ ထွဲ တံင်အုာ်သး အတံင်သိၣ်တံင်သိ ယံးယံးနီတမံၤ ဘၣ်နှံလီၤ.)
၁၁. ဟံတံင်ခဲလၢာ် ကြားဘၣ်တံင်ဟ့ၣ်အိၤလၢ တံင်ခွဲးတံင်ယၣ် လၢအကကတီၤတံင်လၢခံကတၢ်နှံလီၤ. ပုၤဆိးထီၣ်တံင် က ဘၣ်တံင်ဟ့ၣ်ဆိအိၤတံင်ခွဲးတံင်ယၣ်, ပိာ်ထွဲထီၣ်အခံ ပုၤမၤတံင်ဖိ, ဝံၤအလီၢ်ခံ ကူၣ်သ့ခိၣ် နှံလီၤ. ပုၤဆိးထီၣ်တံင်ဖိ က ဘၣ်တံင်ဟ့ၣ်အိၤအခွဲးလၢ အကကတီၤဂ့ၤလိာ်က့ၢ်တံင်ဖုၣ်ကိာ် နှံလီၤ.
၁၂. ဖဲတံင်နဟူ တံင်အုာ်သးဝံၤအလီၢ်ခံ, ကွီာ်ကမ်းတံင် ကဆဲးအိၣ်ဖိၣ်ဒီးဝဲ လၢတံင်ကွာ်ထံဆိကမိၣ်တံင်ဂ့ၤတံင်ကျိၤတဖၣ် လီၤ တံင်လီၤဆဲးအဂီၢ် နှံလီၤ. ပုၤထံၣ်လိာ်ဒီး ကွီာ်ကမ်းတံင် ဖဲတံင်ကွာ်ထံဆိကမိၣ်တံင်ဂ့ၤတံင်ကျိၤလီၤတံင်လီၤဆဲး တံင်အိၣ်ဖိၣ် တသ့နီတဂၤဘၣ်, ထဲဒၣ် ကွီာ်ဘျီတံင်အိပ်ဖိမုာ်ဒါခိၣ်တဂၤခိၣ် နှံလီၤ. ဖဲတံင်အိၣ်ဖိၣ်ကွာ်ထံဆိကမိၣ်တံင်ဂ့ၤလီၤတံင်လီၤ ဆဲးအဆာကတီၢ်, ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ် ကွီာ်ကမ်းတံင် ကယုနှံတံင်ဟ့ၣ်ကူၣ်လၢ ပီၢ်ရီ လၢအတဆာထၢၣ်ခါၣ်စးလၢ ဟံတံင်နီတ ဖုအအိၣ် လၢကွီာ်ဘျီတံင်အိပ်ဖိမုာ်ဒါခိၣ်အပူၤ နှံလီၤ. တံင်တၢ်ပိာ်ဟ့ၣ်ကူၣ်သကိးတံင်ဒီးပုၤအဂၤတဂၤဂၤ ကဲထီၣ်အသးသ့ ထဲဒၣ်ဖဲလၢ ပုၤဆိးထီၣ်တံင်ဖိ အခါၣ်စး, ပုၤမၤတံင်ဖိအခါၣ်စး ဒီး ကူၣ်သ့ခိၣ် အခါၣ်သး မုာ်ဟဲထီၣ်ဟံယုာ်ဝဲဒၣ်နှံလီၤ. ကမ်းတံင်, လၢတံင်ပလီၢ်သ့ၣ်ပလီၢ်သးအပူၤ, ကလဲၤကဒီးဆူဝဲဆူအမဲၣ်ညါတတီၤ ဒီး ကမၤတံင်ဆာတံင်လၢခံကတၢ် လၢ တံင်ပတံထီၣ်ဝဲအံၤအဂီၢ် လၢလီၢ်ခံတသိ နှံလီၤ.

၁၃. လာကွီဘျီတီအိတ်ဖိုင် (၂၀) သီအတီပူ၊ ကွီကမ်းတံင် ကြားဟ့ၣ်ထီၣ်တၢ်ဆၢတဲာ် ဒီး တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတဖၣ် ဒီဖျိ တၢ်ဂ့ၢ် အမ့ၢ်အတီလၢတၢ်ဆၢတဲာ်အီၤ အလံာ်ကွဲး, တၢ်သိၣ်တၢ်သီ ဒီး တၢ်ဆၢတဲာ် အတၢ်ကျၢၢ်တံာ်က့ၤတၢ်လၢခံတၢ် န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဆၢကတီၢ် လၢတၢ်ဟံးပနီၣ်အီၤလၢ တၢ်ဟ့ၣ်ထီၣ်ကဒါက့ၤတၢ်စံၣ်ညီၣ်ဆၢတဲာ်တၢ်အစၢ ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ် တၢ်မၤယံာ်ထီၣ် အီၤလၢ ကွီကမ်းတံာ်ခိၣ်ကျၢၢ် လၢတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤအဂ့ၤအဂီၢ် ဒီး တၢ်ကကွဲးဒုးသ့ၣ်ညါ ပှၤဆိးထီၣ်တၢ်ဖိ, ပှၤမၤတၢ်ဖိ ဒီး ကူၣ်သ့ၣ်ခိၣ် န့ၣ်လီၤ. တၢ်ကွဲးဘိးဘၣ်သ့ၣ်ညါ ကဒုးနဲၣ်ဖျါထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်လၢ ဘၣ်မနုၤအယိ တၢ်မၤယံာ်ထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ် ဒီး မုၢ်နံၤ မုၢ်သီလၢ တၢ်ကဟ့ၣ်ထီၣ်တၢ်စံၣ်ညီၣ်ဆၢတဲာ်သ့ၣ်တဖၣ် န့ၣ်လီၤ.

၁၄. ကွီကမ်းတံာ်အတၢ်ဆၢတဲာ်တဖၣ် ကဘၣ်ဒီးသန့ထီၣ်အသးလၢလၢပဲၤပဲၤ လၢတၢ်အုၣ်သး လၢအဘၣ်တၢ်ဟံးဖျါထီၣ်အီၤ တဖၣ်အဖိခိၣ် ဖဲကွီဘျီတီအိတ်ဖိုင်အဆၢကတီၢ် ဒီး ကဘၣ်ဖိးမံလိာ်အသးဒီးတၢ်သိၣ်တၢ်သီ လၢအဘၣ်တၢ်အၢၣ်လီၤ ထွဲအီၤ ဖဲတၢ်အိတ်ဖိုင်စးထီၣ်အခိၣ်ထံးအခါ န့ၣ်လီၤ. ကွီကမ်းတံာ် ကစးထီၣ်ကဒါက့ၤတၢ်အိတ်ဖိုင် ဖဲတၢ်လီၢ်လၢ ပှၤထံၣ် အီၤသ့ကိးဂၤဒဲး န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ် ကမ်းတံာ် ကဘျီဘၣ်, ဘိးကဒါ, မ့တမ့ၢ် မၤဘၣ်က့ၤ ကူၣ်သ့ၣ်ခိၣ် အတၢ်ဆၢတဲာ် တဖၣ်, မ့တမ့ၢ် ဒုးကဲထီၣ် အတၢ်ဆၢတဲာ်တဖၣ်န့ၣ်ဆူ ပါရမံ တၢ်ဆိးထီၣ်တၢ် ဒီဖျိ ကူၣ်သ့ၣ်ခိၣ်တဟ့ၣ်ထီၣ်အတၢ်ဆၢတဲာ် အယိဘၣ် သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂ့ၢ်အမ့ၢ်အတီလၢတၢ်ဆၢတဲာ်အီၤ, တၢ်သိၣ်တၢ်သီ ဒီး တၢ်ဆၢတဲာ် အတၢ်ကျၢၢ်တံာ်က့ၤတၢ်လၢ ခံကတၢ်, ကမ်းတံာ် အတၢ်အၢၣ်လီၤဆိၣ်ထွဲတဖၣ်, ကြားဘၣ် တၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးယါလီၤအီၤလၢလံာ်ပူၤ ဒီး ဘၣ်တၢ်အၢၣ် လီၤထွဲအီၤလၢ ကမ်းတံာ် န့ၣ်လီၤ. ပှၤဆိးထီၣ်တၢ်ဖိ, ပှၤမၤတၢ်ဖိ, ကွီခိၣ် ဒီး ကူၣ်သ့ၣ်ခိၣ်တဖၣ် ကဒီးန့ၣ် တၢ်ဂ့ၢ်အမ့ၢ်အ တီလၢတၢ်ဆၢတဲာ်အီၤ, တၢ်သိၣ်တၢ်သီ ဒီး တၢ်ဆၢတဲာ် အတၢ်ကျၢၢ်တံာ်က့ၤတၢ် လၢခံကတၢ် လၢအဘၣ် တၢ်အၢၣ်လီၤထွဲ အီၤလၢ ကမ်းတံာ်တဖၣ် အလံာ်ကွဲးဒိ န့ၣ်လီၤ.

၁၅. ပှၤဆိးထီၣ်တၢ်ဖိ မ့ၢ်တဒီးန့ၣ် တၢ်သ့ၣ်မံသးမုၢ် လၢကွီကမ်းတံာ် အတၢ်ဆၢတဲာ်တခါအံၤအဖိခိၣ်ဘၣ်န့ၣ်, ပှၤဆိးထီၣ်တၢ် ဖိ ပတံယုကညးထီၣ် တၢ်ဆၢတဲာ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်ဆူ ကွီလၢတၢ်ဖိခိၣ်တပတီၢ်(Circuit Court) ဒ်အယုယိာ်လီၤပလိာ်လိာ် အသးဒီး SDCL Ch.13-46 အိတ်ဖျါဝဲဒၣ်အသိး န့ၣ်လီၤ.